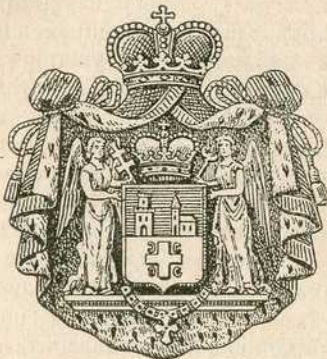

СРПСКИ СИОН

Год. VII.

Број 27.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:

Протојереј Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у уторак 1. јула 1897.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

Његово Високопреосвештенство епископ Вршачки *Гаврил Змејановић*, овлаштен од Његове Светости преузвишенога господина патријарха *Георгија Бранковића*, изволео је на дан св. Апостола Петра и Павла рукоположити за ђакона монаха Данила Пантелића привр. конзисторијалног бележника.

ПРЕДЛОГ

СРПСКОГ ПРАВОСЛАВНОГ НАРОДНО-ЦРКВЕНОГА
САБОРСКОГ ОДБОРА

ЗА

НАРОДНО-ЦРКВЕНИ УСТАВ

источно-православне српске цркве у опсегу српске митрополије у земљама угарске круне

(Наставак и свршетак).

§ 221. Делокруг је сабору:

I. Стара се, да се очува слобода вероисповести, равноправност са другим вероисповестима, целокупност српске митрополије и народно-црквена аутономија; према том расправља предлоге, што се тиче равноправног положаја православне српске цркве у држави и одношаја јој према другим вероисповестима, као и повреде

православном народу ујемчених автономних права и подноси о томе представке земаљској влади, државном односно земаљском сабору и Његову Величанству.

II. Врши законодавну власт у свима народно-црквеним пословима, и по том доноси, укида, мења и тумачи народно-црквене законе, нарочито:

1.) поставља народно-црквени устав.

Устав се може изменити само предлогом у сабору и законитом одлуком са две трећине свих чланова сабора.

Промене устава, које се тичу установљења броја и опсега епархија, одређења столице епископа, и уређења епархијске конзисторије и митрополијске духовног савета; оснивања и укидања манастира, одређује сабор споразумно са архијерејским синодом.

Ако се сабор и архијерејски синод не споразуму, остаје дотадање стање.

2.) уређује наплату парохијском свештенству, манастирском братству, епископима и митрополиту-патријарху;

3.) уређује источно-православне српске школе сваке врсте од најнижег до највишег степена, просветне и добротворне заводе, и установљује им наставни сустав у границама земаљских закона, изузимајући богословске школе и њихов сустав, које уређује архијерејски синод;

4.) установљује дисциплинарна правила за народно црквене органе и њихове чиновнике, а за свештенство оба реда у толико, у колико се не тиче свештеничког делокруга.

пак ако и овом приликом гласови међу двојцом наједнако подељени остану, решава избор потпредседник коцком;

б.) ако се пак гласови на више кандидата тако поделе, да ни један не добије надполовичну већину гласова, то ће се бирање у другој седници поновити по начину горе прописаном и ако се ни том приликом не постигне натполовична већина гласова за једног кандидата, него се гласови међу двојцом на једнако поделе, то ће се поступати као што је за такав случај под а.) установљено; ако се пак у другој седници гласови на три или више кандидата поделе, то ће се бирање у трећој седници предузети међу двојцом, који су у другој седници релативно највише гласова добили;

в.) ако се само за једног кандидата постигне релативна већина, то овај постаје првим кандидатом, а међу другом двојцом или више њих на које су гласови на једнако подељени, предузимају сви присутни чланови сабора ужи избор, и који овом приликом добије натполовичну или релативну већину гласова, постаје другим кандидатом.

Затим се у истој седници обавља избор архиепископа и митрополита патријарха између ова два гласањем постављена кандидата; ако се горе наведеним начином други кандидат не добије, него се гласови и опет на једнако поделе, предузима се међу оном двојцом или више њих, на које су гласови наједнако подељени, бирање све дотле, док се други кандидат не добије, а за тим предузима се избор између тим начином постављеног првог и другог кандидата. Ако ма у којем од тих случајева један од кандидата добије натполовичну већину гласова, оглашује потпредседник избор за свршен и саопштава сабору резултат гласања.

После сваког гласања уништују се листићи (гласанице) пред лицем сабора.

§ 224. Потпредседник сабора објављује у јавној седници саборској епископа, који је добио натполовичну већину гласова, односно за којег је решила коцка, за изабраног архиепископа карловачког и митрополита-патријарха српског.

§ 225. Изборни записник саставља се одмах после избора у саборској седници и уз саборског потпредседника и бележника потписују га и чланови одбора за прибирање гласова.

Ако који члан овога одбора не потпише записник, то ће се забележити у записник уз потпис саборског потпредседника и бележника и то замењује потпис дотичног члана.

§ 226. Изборни записник се подноси са представком, коју потписује саборски потпредседник и бележник, путем угарског министра-председника Његову Величанству ради превише потврде новоизабраног архиепископа карловачког и митрополита-патријарха српског.

§ 227. Епископ, којег српски народно-цркве-

ни сабор избере, а Његово Величанство потврди, постаје архиепископом карловачким и митрополитом-патријархом српским. Превише одлука обнародује се у једној седници саборској.

Превише потврђени архиепископ карловачки, митрополит-патријарх српски полаже у митрополијској саборној цркви, пре него што се уведе у своје звање, свечану заклетву, да ће Његову Величанству и уставним законима веран бити, а уз то још, да ће чувати, бранити и заступати автономна права православног српског народа око уређења и управљања послова цркве, школе и на ово односећих се заклада, и својеручно потписује ову заклетву у два равногласна примерка, од којих се један ставља у саборску писмохрану, а други подноси државној влади.

§ 228. Сабором изабраног и превише потврђенога архиепископа карловачког и митрополита-патријарха српског, уводи у архиепископски и митрополитско-патријарашки престо кр. повереник, а ако овог не би било потпредседник саборски односно на то сабором одређени заменик му, заједно са присутним епископима, а у присуству чланова српског народно-црквеног сабора.

§ 229. Сваки други начин постављања архиепископа карловачког и митрополита-патријарха српског, који би био противан одредбама овога устава, искључен је.

II. Митрополијске власти.

§ 230. Митрополијом управљају ове митрополијске власти: митрополит-патријарх, митрополијски управни савет, митрополијски школски савет и митрополијски духовни савет.

§ 231. Чланови митрополијских власти бирају се на шест година, а за сваки случај послују дотле, док се не изберу други.

§ 232. Митрополијске власти држе седнице своје у месту, где је седиште митрополита-патријарха.

§ 233. Да се одлуке могу доносити потребно је, осим председника, присуство најмање четворце од уредно позваних свих чланова; одлуке се доносе натполовичном већином гласова оних чланова, који су ту.

Кад се гласови на једнако поделе, одлучује глас председников.

§ 234. Чланови митрополијских власти добијају за време својег деловања дневнице и накнаду путних трошкова, како то сабор одреди.

§ 235. Свака митрополијска власт установљује свој посебни пословни ред, који одобрава сабор.

A. Митрополит-Патријарх.

§ 236. Митрополит-патријарх, као начeonик митрополије, председник је свима митрополијским властима; он је врховни надзорник источно-православних српских школа и завода у опсегу митрополије и врховни старатељ и заступник свих народно-црквених фондова, заклада и добара.

Митрополит-патријарх, као такав, врши своја права и дужности у смислу овога устава, саборских уредаба и законитих наредаба врховних народно-црквених власти.

Б. Митрополијски управни савет.

§ 237. Митрополијски управни савет састоји се осим митрополита-патријарха као председника, из девет чланова, и то једног епископа, два члана свештеничког и шест чланова световног реда.

Чланове бира сабор из своје средине, и то једног епископа без обзира на предео, једног свештеничког и два световна члана из Угарске; другог свештеничког и друга два световна члана из краљевина Хрватске, Славоније и Далмације; а два световна члана без обзира на краљевине.

Члановима овима бира сабор, без обзира на краљевине такођер из средине своје заменике и то епископу епископа, свештеничким члановима једног свештеника а световнима три световна.

§ 238. Заменик је председнику у митрополијском управном савету члан-епископ, односно заменик му, који заступа митрополита-патријарха у свима случајевима.

Потпредседника бира митрополијски управни савет из средине својих световних чланова на време, док постоји, који замењује председника, односно заменика му, кад су ови спречени.

Перовођа је митрополијском управном савету народно-црквени тајник, а известиоци они чланови или чиновници, које митрополијски управни савет одреди.

§ 239. За донашање одлуке потребно је, осим председника, присуство четворице од уредно позваних свих редовних чланова, а одлуке ее доносе са натполовичном већином оних чланова, који су ту.

Кад се гласови на једнако поделе, одлучује глас председников.

§ 240. Председник и чланови митрополијског управнога савета одговорни су за свој поступак сабору.

Они су дужни накнадити штету, коју сами проузрокују тим, ако намерно пређу границе својега делокруга, или намерно раде против одредаба народно-црквених закона, или кривичном намером занемаре своје у народно-црквеним законима обележене дужности.

Не може се на одговор позвати због чина онај члан, који при истом није суделовао, нарочито због одлуке, која је донесена у његову одсуству или противу гласа му.

Накнада може се тражити само редовним судским путем на основу саборске одлуке, донесене са већином од две трећине гласова.

Накнада се не може тражити после три године, рачунајући од времена, кад је овлашћење дотичном члану престало.

§ 241. Митрополијски управни савет састаје се сваке године редовно месеца марта, јуна, сеп-

тембра и децембра; а ванредно по потреби на позив председника или његова заменика.

§ 242. Митрополијски управни савет врши права и дужности врховне управе и контролне власти, и по том је делокруг му, осим оног што је обележено у другим §§-има овог устава, нарочито:

I као врховној управној и контролној власти:

1.) обнародује и извршује народно-црквене законе, саборске уредбе и одлуке, које спадају у његов делокруг, при том издаје по потреби и прелазне наредбе;

2.) у прешним случајевима чини до првог саборског састанка привремена, у закону основана, наређења о пословима, што спадају у делокруг сабору;

3.) контролише народно-црквене органе, који су народно-црквеним законима постављени, у њихову раду и наређује, да му се о стању ствари или извршењу његових наредаба поднесу извештаји, односно је властан ради тог изаслати из своје средине поверенике;

4.) располаже свотама, које су саборским прорачуном установљене и у оквиру тога прорачуна дозвољава расположиве своте на ванредне и непредвиђене потребе;

5.) одређује службени делокруг својим чиновницима и издаје подробна упутства за потчињена му звања, као и за сталне поверенике за надзор добара епископија;

6.) управља митрополијским односно руковању му повореним фондовима, закладама и добрима и врши надзор и контролу над свим народно-црквеним фондовима, закладама и добрима, овамо рачунајући и она, којима рукују митрополит-патријарх и епископи, и може ради тога периодично изаслати своје поверенике;

7.) припрема предлоге за расправу саборску и властан је ради тога стручњаке преслушати; важније и опсежније предлоге штампа и пре састанка саборскога саопштава саборским посланицима;

8.) подноси сабору сваког саборског састанка извештај о својем раду и записнике на развишење;

9.) издаје званичну збирку народно-црквених закона, саборских уредаба и наредаба врховних власти, које имају опште важности;

10.) обнародује путем штампе сваке године извештај о стању свих народно-црквених фондова, заклада и добара, којима управља, односно које надзирава.

II. Као врховној призивној власти: коначно решава у последњем степену о оним стварима, које епархијски управни одбори решавају у првом, односно у другом степену.

III. Осим тога бира:

1.) путем стечаја и по исказаној способности своје сталне чиновнике: пероводне, одветничке, књиговодне, благајничке, надзорничке и господарске;

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
председник поставља привремено нужне суб-
ституте и именује писарничко и послужитељско
особље;

2.) за сваку епархију по два стална повере-
ника за надзор добара епископија на тројни пред-
лог дотичнога епископа;

3.) два своја члана у митрополијски дисци-
плинарни одбор.

§ 243. Делокруг је митрополијском управном
савету у погледу управе и надзора народно-
црквених фондова и заклада нарочито:

1.) непосредно управља фондовима и закла-
дама митрополије, односно митрополијској упра-
ви повереним.

Према том:

а.) стара се, уз признање врховног државног
надзора, да им се главнице плодносно сместе,
нарочито одређује каматни постотак, отплате
главнице и остале погодбе при давању зајмова;
дозвољава зајмове, о којима подноси годишњи
исказ кр. уг. министру-председнику; стара се о
побирању односно утеривању камата; купује не-
покретности, продаје напире од вредности, про-
даје оне непокретности, које је купио ради тог,
да се очува потраживање којег фонда и закла-
де, као и сесије јерархијског фонда, које према
вредности им не носе саразмеран приход; и под-
носи влади о том извештај; за обављање ових
послова властан је митрополијски управни савет,
да на своју одговорност изашље из своје сре-
дине пододбор;

б.) установљује основна писма о закладама
његовој управи повереним;

в.) саставља прорачуне о приходима и рас-
ходима ових фондова и заклада, и подноси их
сабору да их установи;

г.) прегледа за сваки фонд и сваку закладу
подручним му рачуноводством засебно вођене и
испитане рачуне и подноси их сабору ради ра-
чунског закључења;

2.) надзирава руковање фондова и заклада
митрополиту-патријарху поверених;

3.) надзирава управу фондова и заклада епар-
хија или епископима поверених, као и црквених
општина и епархијских односно црквено-општин-
ских завода; ради тога може наредити по по-
треби, да дотични руковатељи поднесу изве-
штај са рачунским изводом, односно и дубликату
рачуна;

4.) врши надзор, односно сутиче при управи
фондова и заклада оних наставних завода, који
имају своју автономну управу, а добијају пот-
пору из митрополијских фондова, како то сабор
одреди.

§ 244. Делокруг је митрополијском управном
савету у погледу управе и надзора, народно-
црквених добара нарочито:

1.) управља непосредно епископским добрима,
која служе на цел дотације српских православ-
них епископа, са изузетком оних добара, која
су у смислу уредбе о дотацији архиепископа

карловачкога и митрополита-патријарха српскога
и епархијских епископа руковању њихову пове-
рена; а за време, док је митрополитска или која
епископска столица упражњена и добрима, која
су митрополиту-патријарху односно епископима
ради уживања и руковања предана, према том:

а.) поставља управитеље за поједина добра;

б.) издаје их под закуп или најам и побира
им приходе;

в.) саставља им предрачуне и подноси их
сабору ради даље расправе;

г.) закључује интеркаларне рачуне о прихо-
дима и расходима митрополијских и епископских
добра за време, док је била упражњена столи-
ца митрополита-патријарха односно епископа;

2.) надзирава добра и управу добара, која су
митрополиту-патријарху, односно епископима пре-
дана ради уживања и употребе, руковања и чу-
вања; нарочито:

а.) настојава, да се о тим добрима сачине и
редовно поправљају инвентари у три примерка,
од којих се један предаје уживатељу, други ми-
трополијском управном савету, а трећи кр. угар-
ском министру-председнику;

б.) да се очува коренито имање;

в.) да се сваки прирастак у инвентар унише,
неупотребљиве ствари продаду и из инвентара
избришу;

г.) да се здања одржавају у добром стању;

д.) да се засебно попише приватно имање
уживатеља, које су стекли својим приходима или
својим имањем и којим могу по својој вољи за
живота располагати;

3.) у случају смрти уживатеља, да се напи-
сано приватно имање одели од имања епископ-
скога односно архијепископијскога, а ово и дотле,
док се судеци не попечати, сачува и преда епар-
хијским епитропима односно код архијепископије
заменику у председништву митрополијског управ-
ног савета, пошто се најпре подмире умерени
погребни трошкови;

4.) да се воде исправама снабдевени рачуни
о руковању оставином;

5.) врши надзор њ контролу над добрима ма-
настира, нарочито:

а.) пази, да се коренито имање наиме непо-
кретни и покретни господарски прибор у цело-
сти и добром стању одржи, допуњује и без више
дозволе не отуђи;

б.) прописује господарске основице и одређује,
према каквоћи земљишта, која врта господар-
ства да се заведе, а која да се укине и како да
се обделава;

в.) одобрава закупне уговоре о закупима пре-
ко шест година (§ 107. тачка 6.) и пази, да
су закупници уговорену кауцију положили;

г.) пази, да се шуме не пустоше;

д.) наређује, како да се приходи повисе, пло-
дови у безење не продају и уштеђени новац
плодносно смести;

е.) установљује господарско особље и по-

тврђује постављене стручне господарске чиновнике;

ж.) прописује начин економског и рачунског књиговодства; нази да се рачунске књиге и записници уредно воде, годишњи рачуни на време састављају и на преглед подносе;

з.) прегледа и одобрава прорачуне о приходима и расходима манастира;

и.) коначно решава епархијским управним одборима претходно прегледане манастирске рачуне;

б.) надзирава добра и управу добара црквених општина, појединих цркава, парохија и завода, нарочито да постоје и да се редовно поправљају инвентари, да су добра у земљишним књигама укњижена на име власника, да су куће и зграде оправљене и од пожара осигуране и да се приходи према намени употребљавају.

§ 245. Под непосредном управом митрополијског управног савета стоје:

I. митрополијски фондови:

1.) неприкосновени фонд на потребе епископских дотација и резиденција, катедралних цркава, митрополијског духовног савета и епархијске управе;

2.) клирикални школски фонд на потребе школске и просветне;

3.) школски фонд на потребе источно-православних српских основних школа;

4.) јерархијски фонд, на потребе оскудног и за службу неспособног парохијског свештенства;

5.) манастирски фонд, на потребе манастирског свештенства и обдржавање манастира;

6.) мировински фондови, за професоре свих источно-православних средњих и виших српских школа и завода, као и за епархијске и митрополијске чиновнике, њихове и свештеничке удовице и сирочад;

7.) фонд за градњу односно за одржавање архијерејско-митрополитске и патријаршке резиденције и побочних јој зграда у добром стању.

Под управу митрополијског управног савета стављају се и оне закладе, које немају опредељеног старатељства или би постојећа старатељства то захтевала или на то саизволела.

II. Народна-црквена добра:

1.) добра митрополијских фондова и заклада;

2.) пустара Сириг у Бачкој;

3.) пустара Цера у темишварској епархији.

§ 246. Чланови митрополијског управног савета и народно-црквени тајник имају у сабору места и право говора, ма да и нису саборски заступници.

В. Митрополијски школски савет.

§ 247. Митрополијски школски савет састоји се осим митрополита патријарха као председника из девет редовних чланова, и то: једнога епископа, два свештеника без разлике чина и реда и шест чланова световног реда, од којих су

тројица из наставничког особља источно-православних српских школа и завода.

Митрополијски школски надзорник је по звању члан митрополијског школског савета.

Редовним члановима бирају се чланови-заменици и то епископу епископ, свештеницима један свештеник, а световним тројица световног реда.

Редовне чланове и чланове заменике бира сабор и ван средине своје.

§ 248. Потпредседника бира школски савет из средине својих световних чланова, који замењује председника у свима случајевима.

§ 249. Известилац је митрополијском школском савету митрополијски школски надзорник, а бележник народно-црквени тајник.

§ 250. Митрополијски школски савет састаје се редовно сваког трећег месеца у време, које одређује председник, а ванредно по потреби.

§ 251. Митрополијски школски савет је врховна управа свих источно-православних српских школа и завода и по том је делокруг му нарочито:

1.) извршује уредбе о источно-православним српским школама и заводима;

2.) врши главни надзор над свима школама и заводима а над школским управама општинским, епархијским и посебним и издаје у том погледу наредбе, решења и одлуке;

3.) решава сва дидактично-педагошка питања и све оно, што се односи на унутарњу школску дисциплину;

4.) прописује наставне основе;

5.) одобрава, прописује и издаје школске књиге и учила;

6.) поставља наставно особље свих школа и завода, који се издржавају из народно-црквених фондова;

б.) потврђује учитеље, учитељице и забавиље, протопрезвитерске и епархијске школске надзорнике и издаје им декрете;

8.) уверава се у току школске године и приликом испита о унутарњем и спољашњем стању оних школа и завода, који примају потпоре из народно-црквених фондова;

9.) одобрава подизање нових школа и просветних завода, потврђује им основна писма и коначно решава о укидању тих школа и завода;

10.) потврђује основна писма нових просветних заклада;

11.) решава и суди као последњи суд у свима школским пословима и дисциплинарним парницама;

12.) саставља годишњи предрачун оних школско-просветних потреба, које се подмирују из народно-црквених фондова и подноси га митрополијском управном савету ради даље расправе;

13.) подноси сабору о сваком састанку његовог извештај о својем раду и о стању подручних му школа и завода;

14.) установљује свој пословни ред;

15.) бира митрополијског школског надзорника и прописује му службена правила;

16.) бира два своја члана у митрополијски дисциплинарни одбор;

17.) води врховни надзор над свима стипендистима, који уживају стипендије и потпоре из оних фондова и заклада, којима рукују црквене општине.

Г. Митрополијски духовни савет.

§ 252. Митрополијски духовни савет састоји се осим митрополита-патријарха, као председника из девет редовних чланова, и то: два епископа, пет чланова свештеничких без разлике чина и реда и два члана световног реда, који морају бити доктори права; одветници или судије.

Редовним члановима бирају се чланови заменици и то епископима један епископ, свештеницима два из свештеничког, а световнима један из световног реда.

Редовне чланове епископе и заменике им бира архијерејски синод, а редовне чланове и чланове заменике свештеничког и световног реда бира сабор и ван средине евоје.

§ 253. Потпредседник је митрополијском духовном савету први члан епископ, а кад је овај сиречен, други члан епископ, који преседника замењује у свима случајевима.

§ 254. Бележник је и редовни извештач митрополијском духовном савету народно-црквени тајник.

Митрополијски духовни савет може за поједине предмете, који се свршују у једном течају седнице, из своје средине одредити и више извештача.

Одветник митрополијског управног савета уједно је одветник митрополијског духовног савета.

§ 255. Чланови и чиновници митрополијског духовног савета полажу заклетву на своје звање у седници митрополиту-патријарху како одреди архијерејски синод.

§ 256. За донашање одлука потребно је осим председника најмање шесторица ма којега реда од уредно позваних свих чланова; а одлуке се доносе натполовичном већином гласова оних чланова, који су ту.

Кад се гласови на једнако поделе, одлучује глас председников.

§ 257. Митрополијски духовни савет састаје се редовно сваке године двапут, а ванредно по потреби.

§ 258. Делокруг је митрополијском духовном савету:

1.) решава и суди у другом степену о догматичним, обредним, вероучевним, литургијским и дисциплинарним стварима свештенства, у колико се односе на црквени зашт и ред (§ 3.);

2. коначно одлучује и суди у последњем степену о свим осталим стварима, што спадају у делокруг епархијској конзисторији;

3.) пази, да епископи и епархијске конзисто-

рије врше своје дужности и издаје у том погледу наредбе, решења и одлуке;

4.) подноси сабору извештај о својем раду;

5.) бира своја два члана у митрополијски дисциплинарни одбор.

Световни чланови не утичу у решавање предмета изложених у овоме § у под бр. 1 као ни у оним призивним предметима, при којима не суделују световни чланови епархијске конзисторије, у којим случајевима доносе ваљане одлуке епископи и чланови свештенства, који су ту.

Из седнице српског православног народно-црквеног саборског одбора, држане у Карловцима 25., 26. и 27. априла (7., 8. и 9. маја) 1897. год.

Георгије с. р.

Патријарх.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

Отварање Сабора

Карловци, 28 јуна 1897.

Дочек краљевског повереника.

Данас после подне у $\frac{3}{4}$ 5, у пратњи свога придодана му секретара г. Павла Јовановића, министарског тајника, стигао је кр. Повереник преузвишени г. *барон Федор Николић од Рудне* у Карловце и одсео у патријарашке дворе.

На жељезничкој станици би дочекан преузвишени кр. Повереник по прописима церемонијала, од градског поглаварства и почасне компаније у присуству многа радознала света, уз пуцање топова и свирање војничке банде.

Његова Преузвишеност довезла се са жељезничке станице пред патријарашки двор на свечаним дворским четворопрежним колима.

Његову Преузвишеност дочекала је Његова Светост преузвишени г. патријарх *Георгије*, иза улаза у двор, са високопреосвештеним епископатом и дворским свештенством. Његова Светост је преузвишеног кр. Повереника поздравила бираним и топлим речима, а Његова Преузвишеност је тако исто зрдачно одговорила, изјавив, да „уек радо овамо долази, а најрадије онда, кад може да донесе народу своје срећу, а цркви њезину аутономију да потпомогне учврстити“.

Преузвишени кр. повереник би поздрављен усклицима живио, и отпућен уз његову Светост до улаза свога у двору Му спремљена стана.

Његова Преузвишеност је одмах за тим примила посету високопреосвештеног Епископата на челу са Његовом Светости. После је бла-

гоизволела љубазно примити подворења свештенства, војничког часништва, градског поглаварства, котарског суда, автономног чиновништва, Новосадске и Карловачке гимназије и других корпорација. Од високопреосвештених епископа су сви у Карловци осим високопреосвештеног г. епископа Темишварског, који се налази на лечењу у Русанди Меленачкој.

Карловци, 29. јуна 1397.

У $\frac{3}{4}$ 11 кренула се *Његова Светост* са високопреосвештеним епископима, праћени од дворског и осталог свештенства, из патријаршког двора у саборницу, која је сад приређена у великој гимназијској дворани.

Његова Светост заузео председничко место и поздрави саборске посланике овим говором:

Велештована Господо!

У свечаном тренутку овом, кад вас као духовни старешина, као патријарх и председник црквено-народног сабора нашег, око себе сакупљене видим; част ми је пресвећена, частна и поштована господо народни заступници, свесрдном и искреном добродошлицом поздравити вас, и уједно замолити: да у свечаном тренутку овом, кад нам срца у општој радости пливају, кад се жеље свију нас уједно сливају, да свемогући Господ благослови, да са данашњим даном сине сунце лепше среће по цркву и народ наш; и кад нам се душа са вером и надом на бољу будућност к' Престолу Свевишњега узноси, — одбацимо све оно, што нам лепој сложи и општем споразуму на путу стоји, па као синови једног Оца небесног, и синови једног оца земаљског, употребимо zgodну ову прилику, да тај жељени споразум и слогу постигнемо, како би предстојеће нам велико и животно дело по цркву и народ наш већ једном у пожелани ред довести и срећно докочати могли.

Са тим искреним осећајима, и у то име поздрављајући долазак и састанак овај наш из дубине душе своје — позивам вас и молим, да изволите из средине своје једно изасланство изабрати, које ће Његову Преузвишеност г. кр. Повереника у средину нашу позвати и овамо допратити. (Живио!)

У изасланство буду изабрани по два посланика из сваке епархије.

Изабрано изасланство под водством впреосвеш. г. епископа Вршачког, одлази и враћа се у Сабор са преузвишеним г. кр. Повереником, којем почасна компанија пред гимназијском зградом на пијаци одаје прописану почаст. Његова Преузвишеност г. кр. Повереник улази у саборницу дочекан са бурним „живио“. Узима место под балдахином и на мађарском језику изговори ове речи:

Поштована Господо!

Његово царско и апостолско краљевско Величанство, наш Господар најмилостивији, благоволио је својом, дана 20. маја 1897. у Будапешти даном, превишњом одлуком именовати ме за краљевског Повереника за српски православни народно-црквени Сабор, који је за данашњи дан сазван.

Поводом тим дајем, да се прочита најмилостивија превишња исправа и позивам Вас, да исту са исто онаким хомагијалним поштовањем саслушате, са каквим сам ја исту примио.

Секретар кр. Повереника г. Павле Јоановић чита на мађарском језику овај превишњи отпис:

(Шанутра)

МИ ФРАНЦ ЈОСИФ ПРВИ.

По милости Војкој

цар австријски, краљ чешки и т. д.

и

апостолски Краљ угарски.

Љубазни Верни! Данашњега дана издавом одлуком Својом дозволили смо најмилостивије, да православни српски архиепископ-митрополит-патријарх сазове у Карловце православни српски народно-црквени сабор на дан 11. јулија (29. јунија) ове године.

Краљевским Повереником Својим на овај сабор на предлог угарског Нашег министра-председника најмилостивије именујемо *Твоју Верност* и поверавамо Својем министру-председнику, да Твојој Верности даде потребна упутства.

Којем у осталом остајемо са краљевском милошћу стално наклоњени.

Дано у Будимпешти, 20. маја 1897. године.

Франц Јосиф с. р.

Б. Банфи с. р.

(С поља)

Бр. 8955
М. П.

Нашем љубазном верном, *барону Федору Николићу од Рудне*, Нашем правом тајном саветнику, наследном члану великашкога дома угарског земаљског сабора, витезу Нашега реда гвоздене круне првога степена.

У Будимпешти.

(М. П.)

Исти превишњи отпис чита народно-црквени секретар г. Др. Лаза Секулић на српском језику.

После прочитаног превишњег отписа прочитао је преузвишени кр. комесар овај говор:

За одличну и своју срећу сматрам што ме је Његово Величанство наш премилостиви Господар и Краљ у овој важној прилици, од великог — шта више неизмерног — замахаја по живот српске народне православне цркве, одликовало Својим превишњим поверењем, јер услед тога могу и ја, — који истом српском народу припадам, исту православну веру исповедам, коју и ви, поштована господо, — доприпети, да очинско старање Његова Величанства што га посвећује своје верном српском народу, уроди жељеним плодом.

Но сматрам и вас за сретне, поштована господо, који сте — добивши поверење српскога народа — позвати, да верношћу и поданичком оданошћу остварите мудре тежње нашег искрено љубљенога Краља, и да тиме на столећа зајемчите српској православној цркви аутономију, што је столећима жудно жељена.

У пуној нади, да ће помоћу Божјем наш заједнички рад успешан бити, дајем израза и том уверењу своје, да ћете — имавши у виду, при своје раду, земаљске законе и наше уредбе — и делом посведочити, да сте проникнути осећајем најтоплије благодарности према небројено пута поновљеном милостивом старању Његова Величанства нашег најмилостивијег апостолског Краља.

Његово царско и апостолско краљевско Величанство наш премилостиви Господар и Краљ Фрања Јосиф Први Живио! Живио! Живио!

И сада проглашујем за **отворен** српски народни сабор, што је за данашњи дан сазвап.

Спомен превишњег имена Његова Величанства и у овом говору био је праћен са бурним усклицима и посланика и публике. Говор Његове Преузвишености бивао је прекидан на више места такођер са усклицима „живио.“

После овог говора Његове Преузвишености упутила је Његова Светост патријарх и председник Сабора на кр. Повереника ове речи:

Преузвишени Господине кр. Поверениче!

Племенито, узвишено и милостиво срце Његова царског и Апостолског краљевског Величанства најмилостивијег Господара и Краља нашег Франца Јосифа I., било је свагда па и данаске јесте извор неисцрпљене милости по свету православну цркву нашу и верно одани му народ српски.

Поред небројених доказа највише милости, са којима је св. православна црква наша и верно одани народ српски, као топлим и неугасимим сунчаним зрацима обасиан бивао, блиста се и овај данашњи свечани чин, који је Његово царско и Апостолско краљевско Величанство милостиво одобрити благоизволело.

Па као што је свагда највишој милости Његова царског и Апостолског краљевског Величанства, верно одани му народ српски са благодарношћу и непоколебивом верпошћу и лојалношћу на сусрет излазио; тако и данас сакупљени овде епископи и посланици народа српског, благодаре у најдубљој понизности на превишњој милости овој, по којој нам се дозвољава жељно очекивани састанак народно-црквеног Сабора нашег, ради уређења народно-црквених и просветних потреба наших.

Па као што смо свагда на нашим Саборима са највећом готовошћу, поверењем и дубоким поштовањем заступницима осветљене особе Његова Величанства на сусрет излазили; тако и сада излазимо са неограниченим поверењем и дубоким поштовањем Вашој Преузвишености, као кр. Поверенику на сусрет, препоручујући себе и свој рад високом благовољењу Вашем, и кличући из дубљине душе наше: Да живи Његово

царско и Апостолско краљевско Величанство најмилостивији Господар и Краљ наш Франц-Јосиф I!

Да живи Његова Преузвишеност краљевски Повереник, барон Федор Николић од Рудне! —

Речима Његове Светости придруживали су се усклици одобравања и „живио“, после којих се Његова Преузвишеност кр. Повереник обрати саборским посланицима овим речима:

Поштована Господо!

Пре, но што отпочнете стваран рад, треба да се у смислу уредаба конституишете под председништвом Његове Светости, господина митрополита-патријарха, то јест, да мандате своје предложите Његовој Светости, и да по обављеном оверовљењу, изаберете једног световног потпредседника и нуждан број бележника.

Врло би добро било, да се оверовљења што пре заврше, да би узмогли својски и, из дубине душе своје желим — успешно радити на задовољство Његова Величанства, нашега љубљенога Краља, а у корист наше миле домовине, као и свете нам цркве и народа српског. (Живио!)

Вашу Светост пак умољавам, да бисте благоизволили, конституишање сабора и списак оверовљених посланика — као и списак изабраних часника саборских у своје време, но по себи се разуме, одмах по обављеном избору, мени саопштити.

Даље вас умољавам, да чим буде Сабор за конституисан проглашен — исти одмах позовете, да из своје средине изашље депутацију к мени, која ће ме позвати ради тога, да сабору саопштим упутства, добијена од стране Његова Величанства.

Кр. Повереник уз усклике живио оставља саборницу, испраћен по Његовој Светости и виспросвешт. г. г. епископима до излаза из саборнице, и изабраним изасланством до стана Му у патријарашком двору.

Његова Светост заузима председничко место.

Барон Живковић: Ваша Светост, преузвишени г. Председниче! Као најстарији члан међу посланицима изјављујем у име моје и мојих 65 једномисленика, да жалимо што је преузвишени г. кр. Повереник прве речи на овај народно-црквени Сабор управио на језику,

који према нашем устројству саборском и пословнику није језик овог Сабора, те што већина сабора није могла разумети те прве речи кр. Повереника.

Његова Светост. Желите ли, да ту изјаву доставим на надлежно место?

Барон Јован Живковић. То не. Нека се то сматра само као наша изјава.

Његова Светост. Нека Сабор према пословнику изволи изабрати два најмлађа посланика за привремене перовође.

Изабрани: *Др. Бранислав Станојевић* и *Др. Милан Мандић* заузимају место за бележничким столом.

Његова Светост. Позивам г.г. посланике, да изволе предати своје веродајнице саборским перовођама

Посланици предају веродајнице. Предало је свега 69 њих.

Његова Светост позива Сабор, да приступи избору верификационог одбора.

После свршеног гласања *Његова Светост* позива Сабор да изабере 4 члана скрутинија.

Изабрани су двојица перовођа, те *Др. Богдан Медаковић* и *Васа Муачевић*.

Установљује се, да је предано 61 гласовница, од којих је 59 гласало за: Максима Живковића, Божицара Поповића, Младена Јосића, Саву Стојаковића, Петра Велебита, Др. Красојевића, Др. Чуновића, Пају пл. Еремића, Др. Бран. Станојевића, Др. Божеског, Евгена Думчу, Др. Ник. Ђурђевића, Симу пл. Богдановића, Др. Богдана Медаковића, Др. Петра Станковића. — Прима се.

Његова Светост проглашује ове посланике за изабране чланове верификационог одбора и позива их, да се конституишу и свој рад што пре доврше, како би конституишање Сабора могао обавити и саборски рад што пре отпочети.

Његова Светост затвара седницу.

Свечани ручак

у патријарашком двору на дан отворења Сабора.

У 2 сахата после подне отпочео је свечани ручак у патријарашком двору. Његовој Светости на десно седно је преузвишени кр. повереник, а с леве г. барон Јован Живковић. Пред двором је за време ручка свирала војничка банда.

У здравље Његова Величанства подигла је Његова Светост ову здравицу:

Цркви Христовој, која учи: „*да дамо Богу што је Божје, а цару што је царско,*“ у поглавиту дужност спада, да Богу и себи самој добре и побожне Хришћане, Краљу као земље Господару, верне и одане по датике, а држави и домовини послушне, трудољубиве и ваљане грађане одгаја. То чини свака црква хришћанска, па то чини и наша овопределна српска православна црква.

У тој пријатној нади, да сви верни синови овопределне српске православне цркве наше, у данашњем свечаном тренутку увиђају свечани знак божанственог Промисла и љубави доброг Владаоца нашег, премасв. прав. цркви и народу српском, подигао сам се, да као Митрополит и Патријарх, као духовни поглавица оностраног народа српског, у име свете прав. цркве наше, и верно оданог народа српског, благодарим Богу на тој милости, коју нам је даровао, и да Његовом Помазанику нашем најмилостивијем Краљу и Господару на овом новом знаку Његова благоволења и очинске љубави, најтоплије признање и благодарност изјавим.

У таквом расположењу благодарне ми душе, подижем чашу ову са најусрднијом жељом да милостиви Господ поживи Његово Ц. и Ап. кр. Величанство најмилостивијег Краља и Господара, нашег доброг оца Франца-Јосифа првог, на славу, дику, радост и понос драге нам домовине и свих верно-оданих му народа! — Живио на многаја љета!

Ова топло изречена здравица Његове Светости би попртаћена френетичким усклицима „Живио Његово Величанство“, „Живио краљ!“ Војничка банда свирала је царску химну, а топови су грували и звона звонила.

Другу здравицу подигла је Његова Светост у здравље и славу земаљским владама овим речима:

При свечаности овој за пријатну дужност своју сматрам подићи чашу у здравље високих земаљских влада Његова Ц. и Ап. кр. Величанства, наиме пак: у здравље Преузвишеног кр. угар. Министра Председника барона Банфи Дезидерија, као врховног представника обе кр. владе, а за-

тим Његове Преузвишености Грофа Куен-Хедервари-Драгутина, Бана троједне краљевине, као мудрих саветника Његова Величанства, са жељом, да крмило певере не им управе у повољном здрављу на задовољство Његова Величанства, а на корист и срећу драге нам домовине дуго и дуго управљају.

Да живи кр. уг. Министарство!

Да живи Бан Хрватске и Славоније на многаја љета!

Трећу здравицу подигла је Његова Светост у здравље преузвишеног кр. Повереника овако:

Од првога дана, када је Ваша Преузвишеност пре седам година као кр. Повереник први пут у средину нашу дошла и деловање своје мудро и тактично отпочела, освојила је и очарала срца свих нас, те је сасвим природно, што се досласку Вашем и овога пута, сви без разлике, радујемо и што искрено желимо, да се предстојеће нам велико дело, — уређење народно-црквене аутономије наше, — за време Ваше узвишене и части пуне мисије, на задовољство Његова Величанства, у корист св. православне цркве и народа српског, а на славу имена Ваше Преузвишености сретно и доврши.

И тада ће срећан и задовољан народ српски, причати са колена на колени поздином потомству, да је Ваша Преузвишеност као Представник светле Круне, била највећи поборник интереса своје цркве и свога једнокрвног и једноверног народа српског, — а то ће уједно бити и највећа награда за труд положени Ваше Преузвишености.

У то име подижем ову чашу и кличем, да живи Преузвишеност Ваша на дику и понос рода и народа свога, на многаја љета! — Живио!

Четврту здравицу подигао је преузвишени кр. Повереник у здравље Његове Светости и саборских посланика овим речима:

Поштована Господо! Није ми дато, да чувства моја у лепим фразама изустим, — ал' тешко би и било такве лепе речи нанизати, које би то изразиле што у дубљини срца мога при данашњој свечаној прилици осећам.

На дан светог Петра, чувара небесних кључева, сам, по налогу возљубљеног нашег

Владаоца, наш српски народно-црквени Сабор малочас за отворен изјаснио, — Сабор, који ће под председништвом светог Патријарха што скорије свој, ако Бог да, плононосан рад започети.

Si licet parva componere magnis, оно бих рекао, да је и наш свети Патријарх чувар кључева нашег народног развика, наше народне свете православне цркве. Он је отворио врата Сабору, моливши Његово Величанство, да дозволи Сабор који ће нашој православној цркви аутономију обезбедити.

Величанство је благоизволело испунити молбу Патријархову, а народ изабра посланике своје, који ће великом и узвишеном задатку свом са Патријархом заједно одговорити.

Да се то оствари, то је моја топла жеља; жеља свију нас. И у го име подижем чашу у здравље Његове Светости и у здравље посланика овог данас отвореног Сабора. Живили!

У име посланика захвалио се Његовој Преузвишености на овој здравици г. барон *Јован Живковић*.

Шесту здравицу подигла је Његова Светост у здравље и славу високопреосвештене господе епископа. Све су ове здравице стојећи саслушане. Високопреосвештени господин епископ Вршачки, је наздравио војништву, на којој здравици се лепо и допадљиво захвалио г. обрштар Ребергер, истичући врлине верности и јунаштва у царско-краљевској војсци војника баш српске народности, изјавив, „да је наша војска дична и поносна са војницима српске народности“, те напив здравицу узвишеној Поглавици те дичне народности: Његовој Светости преузвишеном господину патријарху Георгију.

Пошто се високопреосвештени господин епископ Вршачки Гаврил Змејановић захвалио на здравици Његове Светости, високопреосвештеним епископима намењеној, подигла је Његова Светост трпезу.

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Саборски Одбор) држао је своју седницу у прошли четвртак под председништвом Његове Светости, преузвишеног господина патријарха *Георгија*. Присутни су били од чланова: Високопреосвештени г. епископ Пакрачки *Мирон*, впреч. г. г. архимандрит *Иларион Руварац* и протопрезвитер *Ђорђе Вла-*

ховић, г. г. *Михаило ил. Рогулић* и *Др. Теодор Нездљковић*. Саборски Одбор је решио текуће послове.

(Коалиране народне странке) држе своје заједничке клубске седнице. Верификациони саборски одбор ради свој посао. Седница саборска биће по свој прилици у четвртак.

(Избор пароха.) У Опави изабрани су за парохе јереј *Михаило Рајин*, парох Секферински и јереј *Александар Буркић* администратор тамошњи.

(Овогодишњи испит зрелости у Карловачкој гимназији), који је био од 29. јунија до 2. јулија п. н. показао је овакав резултат. Од 24 ученика, који су се пријавили за испит, положили су с одликом ових седам: *Топонарски Славко* из Београда, *Георгијевић Светолик* из Шида, *Ковачевић Душан* из Мокрина, *Симић Ђубомир* из Д. Тузле, *Јаковљевић Марко* из Карловаца, *Бесаровић Петар* из Сарајева и *Ковчевић Димитрије* из Вуковара. Једанаест њих проглашени су за зреле, а од осталих шест двојица на јесењи рок одбијени, четворица *након годину дана могу поновити испит*.

(Ради својих претплатника) издајемо овај изванредан број.

Нове књиге.

Изашао је из штампе *Тумач* повластица, закона, уредаба и других наређења српске народно-црквене аутономије у Угарској Хрватској и Славонији што га је написао *Др. Жарко Миладиновић* адвокат у Руми. Књига износи скоро 32 штампана табака са 486 стр., а цена јој 2 фор. Књига се може добити у свима српским књижарама.

Зборник наредаба. Горњо-Карловачке Епархијске управе у години 1896. Наштампала Епарх. конзисторија. У Сењу 1897. Ово је већ четврта свеска наредаба, коју преч. Епархијска Конзисторија Горњо-Карловачка издаје. За сада региструјемо појаву ову, а у своје време проговоримо опширније о њој.

Општа педагогика. Написао *Др. Војислав Бакић* професор Велике Школе у Београду. Државна штампарија 1897. Издање учитељскога удружења (из фонда пок. Јована Гавриловића.) Честити и умни писац израдио је ово своје дело у главном на основу Вунтове и Бенове психологије и логике и Хербартове етике, задржавши, у осталом дух Хербартове филозофско-педагошке школе, нарочито у оном смислу, како га је схватио самостални и слободоумни Хербартовац пок. *Др. К. Ф. Стој.*

Писац је радио своју „Општу педагогику“ самостално, по свом уверењу. Тудио се, као што сам вели, да у овом делу изнесе педагогику као науку, која и по важности предмета, и по основаности ми-

и по начину излагања мисли, може слободно стати упоредо с другим признатим наукама, нарочито с онима наукама, које су јој сродне.

Најновије ово дело г. Дра В. Бакића пека је најтоплије препоручено сваком ко се књигом и науком бави, као дело првога нашега научника педагога. А г. писцу част и хвала што је пљме обогатио и подичио нашу научну књижевност. =

Поштованим претплатницима.

Молимо наше поштоване претплатнике, који претплату још не подмирише и не поновише да то учине.

Администрација „Српског Сиона“.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

С Т Е Ч А Ј. 81 1—3

На умировљењем местног г. учитеља I. и II. раз. мушке срп. вероиспов. школе српско-крестурске упражњено учитељско место овим се отвара стечај. Плата је 500 фор. пет стотина фор а. вр. слободан стан у школ. здању, за огрев сламе колико буде нужно, 2 јутра ораће земље, и $\frac{1}{4}$ јутра баште ван села. Осим дужности учитељске, која је школ. уредбом прописана, дужан је учитељ и у цркви појати. Рок пријаве је 1. август о. г. Изабрати ће учитељ наступити у звање 1. септембра т. г. Молбенице са нужним сведоштвама ваља упутити мест. школ. одбору.

Из редовне седнице мест. школ. одбора одржане у Српском Крестуру дана 10. јуна 1897. године.

Сима Моцић
перовођа.

Јереј Ј. Св. Дражић
председник.

С Т Е Ч А Ј. 82 1—3

Налогом сл. ЕШОдбора под ЕН° 587 ЕШО 1896, овим се расписује стечај на упражњено учитељско место у овдашњој срп. вероисповедној женској школи.

Плата новоизабраној учитељици јесте: 300 ф за држање свакидашње и 40 фор. за држање повторне школе, које ће у месечним ратама из школ. благајне примати. Стан врло удобан састојећи се из две патосане собе, кујне, пшпаја, шталога и шуне; даље врло лепа банта у дворишту са виномом лозом засађена. Огрева пак колико буде нужно.

Компетовати могу само оне, које су и испит из мађарског језика положили. Дужности су школ. уредбом прописане. Новоизабрана ће 1-ог септембра по ст. к. ступити у звање.

Добро инструктиране молбенице треба управити на мест. школ. одбор до 31. јула о. г., кад и рок стечају истиче.

Из седнице школ. одбора, држане у Тиса Св. Миклошу дана 2. (14.) јуна 1897. године.
Владимир Љ. Торђански Дана Банов
учитељ и перовођа. председник.

Ad E. 635. I. 114. ex 1897-

83 1—3

С Т Е Ч А Ј.

На парохију IV. разреда у Фердину. Рескриптуална плата ступа у живот 1. јан. 1898.

Молитељи имају своје биљеговине и ваљано снабдевене молбе путем претпостављених им власти најдаље до 27. јула по ст. к. овамо поднети.

Енарх. конзисторија вршачка.

С Т Е Ч А Ј. 84 1—3

Овим се расписује стечај на упражњено учитељско место на српској вероисповедној мешовитој школи у Нађфали.

Плата је учитељу 800 круна годишње — без дрва, а плату прима сваког првог унапред. Осим тога 4 ланца добре ораће земље и $\frac{1}{2}$ ланца баште на излазу, на коју ће земљу учитељ сам држ. порезу плаћати, а уживаће стан у нарави са 2 собе, кухињом, комором за смок, шупом, шталом, и поред стана лепа и пространа башта.

Осим тога, у име пероводства и рачуноводства 10 фор. а у име великог погребца 1 фор., а малог 50 новч. где позван буде.

Дужности су учитеља школском уредбом прописане, поред тих, дужан је учитељ и децу у појању обучавати. Недељом и празником — као и у часни пост, средом и петком децу у цркву водити и за десном певницом свагда појати.

Компетовати могу само на горњу плату они, који су Сомборску преарандију свршили и испит из мађ. језика положили.

Молбенице своје управити ваља на потписани црквено школски Одбор. (и. р. Szekesut).

Првенство ће имати они, који се у једну недељу или празник лично овој општини прикажу; а рок стечају 6 август по стар. кал. у који ће се дан и избор обављати.

У Нађфали 24. јуна 1897. год.

Црквено-школ. Одбор.

С Т Е Ч А Ј. 85 1—3

Овим се расписује стечај на овоместну срп. вероисповедну школу у Батти.

Плата учитељска је: у готовом новцу 300 ф.; 5 ланца ораће земље, на коју општина порез плаћа за пероводство 5 фор., у име огрева 23 ф., од великог укупа 1 фор. од малог укупа, нарастоса и венчања 50 новч.; слободан стан: од 2 собе, кухиње и баште.

Осим законом школским за срп. вероисповедне школе прописаних предмета, дужан је учитељ у цркви појати и децу у школском појању обучавати.

Од компетаната се тражи, да су учитељску школу свршили и испит из мађарског језика положили. Молбенице имају се на долепотписани цркв. школски Одбор упутити, рок стечају је 27. јули (8. авг.) т. г.

У Батти (Batta, Fehérmegye) 27. јуна (6. јула) 1897. год.

Црк. школски Одбор.

WWW.UNILIBRARY. БИБЛИОТЕКА

ДРАЖБА НА МАЊАК. 90 1—1

Срп. прав. цркв. општина у Каћу, по дозволи Сл. Епарх. Адм. Одбора бачког, бр. АО 671 263 ex 1897. намерава спровести зидарске оправке код црквено-општинских здања, исте оправке стале би по предрачуњу 800 фор. Сваки лиценцијант дужан је 5% у име пишманлука положити.

Дражба ће се одржати 20 јула (1 авг.) сата после подне.

Ближа условија могу се видети у писарни црквене општине.

Из седнице управног одбора црквене општине, држане у Каћу 22. јуна (4. јула) 1897. године.

Председништво.

СТЕЧАЈ. 76 2—3

На две новоосноване четвртне школе у Мокрину овим се расписује стечај за учитеље.

Плата је: 500 фор., станарина — дотле, док општина не буде имала станове на расположењу: — 120 фор.; у име огрева 50 фор. и за писаћи прибор 7. фор.

Дужности учитеља су Уредбом и наредбама школским прописане.

Рок стечају траје до Преображења, 6. (18.) августа т. г.

Из седнице срп. правосл. Школског Одбора држане у Мокрину 17. (29.) јуна 1897. год.

Ник. Николајевић Михаил пл. Риђички
перовођа. председник.

СТЕЧАЈ. 70 3—3

На учитељско место на српско-православној вероисповедној мушкој школи у Беочину.

Плата за свагдању обуку 410 фор. за недељну 40 фор. од погребца гди позван буде 1 фор. у нарави стан. —

Осим законом школским за српске вероисповедне школе прописаних предмета дужан је учитељ у цркви појати и децу школску у појању обучавати. —

Рок пријаве 20. јули (1. август) када ће се и избор обавити. —

У Беочину 15. (27.) јуна 1897.

Председништво.
привр. одбора.

СТЕЧАЈ. 74 3--3

Овим се расписује стечај на учитељској срп. вероисповедној мешовитој школи у ЦрнојБари.

Плата учитељска 300 фор. а. в. које учитељ у напред квартално прима. 2 ланца ораће земље на коју учитељ порез плаћа, за пероводство 1 празан грунт, 2 собе са кујном и шпајзом огрева колико устреба. Рок стечају траје до св. Илије када ће се избор обавити. Молбенице са сведоџбама ваља слати на потписаног председника.

Из седнице школског одбора држане у ЦрнојБари 25 маја (6 јуна) 1897.

Ђурица Вујић
председник.

СТЕЧАЈ. 73 3--3

Овим се отвара стечај на учитељско место I-II. разр. срп. вероисповедне мушке школе у Батањи.

Плата је учитељу 800 круна; у име огрева 12 метери (6 фати) дрва или 144 круне, од чега се има и школска дворана грејати; у име реквизиита 35 круна. Осим тога леп, простран и удобан стан са 250□ фати баште.

Дужности учитеља у школи и цркви јесу прописане школском уредбом од 1872. године. Компетовати могу потпуно и добро оспобљени семборски свршени приправници.

Рок стечају траје до св. Илије (20. јул. по ст. кал.) т. г.

Молбу са нужним прилозила ваља слати на потписано председништво м. школ. Одбора.

Молбе, које доцније стигну, као год и оне, које не буду по пропису с' нужним исправама поткрепљене не ће се у призрење узети.

У Батањи 17. (29.) јуна 1897.

Андрија Ненадов
председник м. школ. Одбора.

СТЕЧАЈ. 87 1—3

Овим се расписује стечај за деловођу црквено-школске општине Меленачке с платом од 600 фор. а. вр.

Деловођи спада у дужност, да води рачуноводство и пероводство у општини и осим тога да сврши рачуне за 1896. год. и евентуално све старије ликвидације и друге старије послове. Рок стечају 6 недеље од првог увриштења.

Из седнице црквено-школске скупштине држане у Меленци 22. јуна 1897. год.

Светозар Николић
председник.

Број 830. К. 202. 88 1—3

СТЕЧАЈ.

На парохију III. класе у Бршљаници.
Интеркалара нема.

Молитељи имају своје прописно инструира не молбенице надлежним путем Епархијској Конзисторији овој поднијети најкасније до 12. (24.) јула 1897. год.

Из сједнице Епархијске Конзисторије.
У Пакрацу, 17. (29.) јулија 1897.

Мирон
епископ.

Ad K. 414. 485./295 ex 1897. 86 1—3

СТЕЧАЈ.

На упражњену парохију II. разреда у Руми овим се стечај расписује. Интеркалара нема.

Комитенти имају своје ваљано инструира не молбенице путем претпостављене власти до 31. јула (12. августа) 1897. укључно овој конзисторији подастрети.

Из седнице архид. конзисторије, држане у Карловцима 25. јуна (7. јула) 1897.

Архидијецезална конзисторија.

СТЕЧАЈ. 71 3-3

На новоустановљено учитељско место за I. и II. раз. вероисповедне мушке школе у Бегечу.

Плата је: 355. фор. за писаћи прибор 5. фор. огрев преко зиме колико је потребно и 2 фата дрва за своју потребу; 4. јутра (по 1200□) ритеке земље и врло леп стан у новој школској згради са свима потребним стајама.

Дужности учитеља су прописане школском уредбом.

Жеља је општине, да се молиоци и лично представе.

Молбенице треба слати на црквено-школски одбор до 20. јула, ког ће се дана и избор обавити.

Из седнице црквено-школског одбора у Бегечу од 15. јунија 1897 год.

Ст. Црнојачки Тоша Мутибарић
перовођа. председник.

СТЕЧАЈ. 72 3-3

Овим се расписује стечај на овоместну срп. вероисповедну четвороразредну мешовиту осн. школу, са којим, местом скончана су следећа берива:

У готовом новцу 340 ф., који ће новац изабрани квартално унапред примати; 15 ланца ораће земље на коју земљу учитељ порезу плаћа од венчава, парастоса и укупа по 50 н. и других штоларних прихода, што заједно годишње износи око 40 ф. 500 пиргли или у име огрева 25 ф.; за перовођство 12 ф.; слободан стан састојећи се из 2 собе, кујне, коморе, штале и баште.

Осим свакидашње школе обвезан ће бити изабрани и пофторну школу држати, децу у црквеном појању обучавати, при сваком богослужењу за певницом појати и перовођске послове обављати.

Компетенти имају доказати, да су учитељску школу свршили и испит из мађарског језика положили. Лична пријава узмеће се у обзир. Молбенице имају се на долеподписаног председника до 27. јула (8. авг). т. г. припослати када ће се и избор обавити. Изабрани ће имати 1. септембар место заузети.

Примећује се, да је горе наведена земље издата на 6 год. за 158 ф. у аренду, те по томе изабрани ће до септембра 1902. год. уживати плату од 500 фор. а од 1902. год. када уговор са закупницима земље престаје, земља ће се изабраном на слободно располагање предати.

Новац за земљу примаће изабрани по истоку сваке године 3. (15.) септембра уједанпут. —

У *Ловри* (Lóré. Pestmegye, и. р. Ráczekeve) 15. (27.) јунија 1897. —

Цветко Ђићић Милош Видак
привр. учитељ и перовођа. председник

СТЕЧАЈ. 77 2-3

На учитељско место срп. вероисповедне мешовите школе у Суботици.

Плата је учитељу годишње у готовом 300 фор. за пофторну школу 40 фор. паушала 12 фор., 4 ланца ораће земље, на коју учитељ порез плаћа, 6 хвати дрва за себе и за школу. Осим тога стан ван школе, састојећи се из 2 собе, кухиње, штале и баште.

Дужности учитељеве су прописане школском уредбом од 1872. год.

Компетовати могу само оспособљени из мађарског језика.

Рок стечају траје до 1. (13.) августа 1897.

У Суботици, п. п. Јам (Банат) 19. јуна 1897.

Ђока Стојшић Јереј Владисл. Ристић
перовођа. председник.

СТЕЧАЈ. 68 3-3

Поводом оставке, овим се расписује на упражњено место књиговође код српске православне црквено-школске општине новосадске.

Плата је 1000 (хиљаду) фор. годишње, коју ће изабрани књиговођа примати у месечним оброчицама у напред.

Дужност књиговође су подробно наведене у „Правилима за чиновнике у српској прав. цркв. шк. општини у Новом Саду“ која сваки компетент може на захтевање да добије ради проучења.

Изабрани књиговођа дужан је још да положи кауцију у износу своје годишње плате у готовом новцу или у вредносним папирима, који су на берзи признати.

Молбенице с документима ваља упутити на потписаног председника.

Рок стечају истиче крајем четврте седмиче рачунајући од првог уврштења овога стечаја.

Из седнице црквеног одбора српске православне црквено-школске општине у Новом Саду, 11. (23.) јуна 1897. год.

К. Миловановић Петар Поподић
перовођа. председник.

СТЕЧАЈ. 89 1-3

Овим се расписује стечај на упражњено учитељско место у Срп. Ст. Мартону Плата је годишња, месечно у напред, 450 фор. У име паушала 5 фор, као перовођа 10 фор. дрва 10 мет. ораће земље 3 1/2 ланца, на коју учитељ сваковрени порез плаћа; од погребца где позван буде 50 н.; 6. великих подвоза преко године; слободан стан са две собе, кујне, коморе и пола баште.

Дужности су учитеља школ. Уредбом од год. 1871. одређене, а доказати има да је испит из мађарског језика с добрим успехом положио; пофторну школу држати, у цркви појати и децу цркв. појању учити. Рок пријаве св. Илија т. г. када ће се избор и обавити.

Из седнице Школ Одбора држане 24. Јуна у Срп. Ст. Мартону.

Аркадије Бугарски
председник

СТЕЧАЈ.

80 2—3

На упражњено учитељско место четвороразредне мушке школе у Модошу. С тим је скопчана следећа учитељска плата: У готовом новцу 510 фор.; с тим је урачунато досадашња четир ланца школске земље и пофторна школа. Ову ће своту г. учитељ у месечним оброцима примати. Осим тога 10 фор. паушала, три фата тврдих дрва с подвозом и $\frac{3}{4}$ ланца пољске баште. Код куће пространа башта А ако буде биран за перовођу 50 фор., буде ли вичан у ноталном цјенију од цркве 60 фор. годишње. Осим тога слободан стан са 3 собе, 1 комором, с таваном над собама и једном шталом. Учитељу у дужност пада све по закону прописане предмете предавати; пофторну школу држати, децу у црквеном појању обучавати; десну певницу сваке недеље, празника и у време поста при пређеосвећеној литургији држати. Где се позове од већег погребца 1 фор. а од мањег 50 новч. Изискује се да је сомборску учитељску школу свршио, и мађарском језику потпуно вичан.

Који желе на поменуто место компетовати нека изволе своје инструкторне сведоче најдаље до Преображења 6. ауг. овомесном школском одбору поднети.

У Модошу, 24. ог јуна 1897. год.

Живота Гигић
управитељ.

СТЕЧАЈ.

75 2—3

Ради сталног попуњења учитељског места у српској вероисповедној школи на суботичким салима-Келебији — овим се расписује стечај.

Плата је учитељска 400 фор., годишње и петогодишњи доплатак од 50 фор. уживање два јутра баште (виноград и воћњак) слободан стан, зимњи огрев за школу и учитеља, и 10 ф. паушала.

Дужности учитељске су прописане у школ. уредби од 1872. године, у које спада и држање повторне школе, *но без особене наплате.*

Првенство при избору имаће они кандидати, који веродостојно засведоче, да су вешти у воћарству, виноградарству, пчеларству и т. д. као и да разумеју рацион. газдинство.

Који желе место ово добити, нека правоваљано инструкторне молбенице своје до 1. августа т. г. правосл. српској црквеној општини суботичкој припошују.

У Суботици, 18. јуна 1897.

Школски Одбор.

СТЕЧАЈ.

79 2—3

Овим се расписује стечај на учитељско место срп. правосл. вероисповедне школе у Новом Св. Ивану.

Плата је учитељу: 400 фор., за пофторну школу 40 фор., за перовођество и састављање црквено-школских рачуна 25 фор. *Свега: 465 фор. (или 930. круна)*; два јутра добре ораће земље, на коју учитељ порез плаћа; леп слободан стан са две собе, кујном, спајзом, подрумом, шталом и пространим баштом; сламе за огрев по потреби. Од укона, где позван буде 50 новч.

Учитељ је обвезан школ. уредбом прописане предмете предавати и децу у црквеном појању обучавати.

Компетовати могу само они, који *поднесу диплому са Сомборске преширандије.* Општина жели, да се компетенти лично пријаве, што ће се јако у обзир узети.

Рок стечају је 3. (15) август, кога ће се дати и избор обавити.

Из скупштинске седнице, држане у Новом Св. Ивану 22. јуна (4. јула) 1897. год.

Јереј Ђура Николић Милан Путник
парох и перовођа црквено-школ. председник.

СТЕЧАЈ.

78 2—3

Овим се расписује стечај на упражњено учитељско место на четвороразредној школи. Учитељска је плата: 400 фор. у готовом, 4 ланца ораће земље, на које учитељ сам терете сноси, 20 фор. у име огрева и паушала, 50 новч. од погребца и парастоса, где позван буде, слободан стан (2. собе, кухиње јеловник, — штала и шуна,) с баштом.

У дужност му спада: предавање по прописима, црквеном појању децу обучавати, држати певницу у цркви, пофторну школу и при седницама сва три одсека општинске управе перо водити.

Уједно се расписује стечај на упражњено место уџитељице. Плата јој: 300 фор. у готовом 10 фор. у име огрева и 5 фор. у име паушала и слободан стан; предавање по прописима, рок стечају Св. Илија, када ће се и избор обавити, личне пријаве узимају се у обзир.

Из седнице школ. одбора држане у Срп. Ченеју 22. јуна 1897.

Милан Бакић Исидор Бачван
перовођа. председник.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Нарловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова. а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима.